

Szlakiem Architektury Drewnianej – Ustrzyki Dolne i okolice

(program wycieczki do bezpłatnego wykorzystania w ramach zadania publicznego „Wspólnie ocalmy od zapomnienia” realizowanego przy wsparciu finansowym Województwa Podkarpackiego)

- **Ustrzyki Dolne – wizyta w Muzeum Młynarstwa i Wsi** – jedna z ważniejszych atrakcji Bieszczad. To jedyne muzeum w Polsce, dające możliwość zobaczenia kompletnych linii służących do czyszczenia i mielenia zboża w młynach z nowoczesnym napędem. Bardzo cennym eksponatem jest gniotownik walcowy pochodzący z lat trzydziestych XIX w. Pierwsze takie urządzenie pojawiło się dopiero w 1815 r., a więc to znajdujące się w Ustrzykach Dolnych należy do najstarszych nie tylko w Polsce, ale także w Europie. Dodatkowym atutem obiektu jest świetnie zachowany i niezwykle fotogeniczny drewniany korpus a wokół budynku ustawiono urządzenia wykorzystywane w gospodarstwach wiejskich w XIX i XX wieku. **Warsztaty z pieczeniem proziaków.**
- **Równia - cerkiew greckokatolicka** pw. Przeświętej Bogarodzicy (obecnie Opieki Matki Bożej) z pierwszej połowy XVIII wieku. W latach 60. XX wieku wpisana na listę zabytków. Na uwagę zasługuje wielki barokowy krucyfiks usytuowany nad ołtarzem. Ikonostas z XVII w., cztery ikony z XVIII oraz siedem chorągwi procesyjnych z XIX w., znajdują się obecnie w Łańcuckim Muzeum.
- **Hoszów – cerkiew św. Mikołaja** (obecnie kościół rzymskokatolicki pw. Bł. Bronisławy) zbudowana w latach 1939–1948 na planie krzyża greckiego. Ulokowana na wzgórzu, otoczona starodrzewiem, co czyni ją jedną z ciekawszych i najładniej położonych tego typu obiektów na terenie Bieszczadów.
- **Rabe – cerkiew św. Mikołaja** (obecnie kościół Świętej Rodziny), wzniesiona w II połowie XIX wieku., w której formach można dopatrzeć się wpływu budownictwa łacińskiego/józefińskiego. Jest
- jedną z nielicznych zachowanych sakralnych budowli drewnianych o klasycystycznych znamionach stylowych, przejawiających się głównie w formie dostawionego do zachodniej ściany babińca słupowego ganku. Zachowane wyposażenie: ikonostas z częścią ikon,

a także pochodzące z nieistniejącej cerkwi w Lutowiskach - ołtarz główny i fragmenty ikonostasu.

- **Żłobek – cerkiew pw. Narodzenia Bogarodzicy** (obecnie kościół rzymskokatolicki pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy), wzniesiona w 1830 roku, z funduszy państwowych, przez Austriaków, czego efektem jest mocno uproszczona, latynizująca architektura. Świątynia nie posiada nic z pierwotnego wyposażenia.
- **Czarna – cerkiew greckokatolicka pw. św. Dymitra Męczennika** (obecnie kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego) wzniesiona w 1834 roku. Oryginalnym i uważanym za najefektowniejszy elementem cerkwi jest klasycystyczna fasada z portykiem zwieńczonym trójkątnym szczytem, który opiera się na 6 kolumnach doryckich - wykonanych z drewna. Wewnątrz cerkwi, oryginalny i niestety niekompletny ikonostas z 1882 r. (pozostałe wyposażenie przeniesione zostało do Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku (carskie wrota z XVII w.) oraz Muzeum w Łańcucie (figura Matki Boskiej i feretron z XIX w. **Wizyta w Galerii Barak.**
- **Punkt widokowy w Lutowiskach** z rozległą panoramą na Bieszczady Wysokie, leżące zarówno po stronie polskiej jak i ukraińskiej.
- **Bystre –cerkiewgreckokatolicka pw. św. Michała Archanioła** z 1902 roku. Obecnie cerkiew znajduje się pod pieczęcią Bieszczadzkiego Oddziału Towarzystwa Opieki nad Zabytkami, którego celem organizacja środków na „ratowanie” zabytkowej cerkwi.
- **Michniowiec – cerkiew greckokatolicka pw. Narodzenia Bogarodzicy.** Zastępująca na szczególną uwagę, ponieważ według specjalistów tego typu układy przestrzenne, jakie wykorzystane zostały w tym budynku, są nieobecne w budownictwie ukraińskim, co sprawia, że cerkiew ta powinna zostać uznana za przedstawiciela odrębnego nurtu. Wewnątrz na ścianach i kopule oraz balustradzie chóru muzycznego współczesna polichromia figuralna. Ikonostas z drugiej połowy XIX w. ma nietypowy półkolisty kształt dostosowany do łuku tęczy. Jego dolne ikony namiestne zawieszono w nawie i ołtarzu bocznym. Carskie wrota zawieszono na ścianie w sanktuarium po obu stronach ołtarza głównego. Wrota diakońskie z pełnych desek
- **Smolnik- cerkiew prawosławna a następnie greckokatolicka pw. św. Michała Archanioła z 1791 r.**, wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w 2013 roku. Cerkiew reprezentuje typ bojkowski i jest to jedyny zachowany obiekt sakralny tego typu w Bieszczadach i jeden z trzech w całym kraju. Jedynym, zachowanym oryginalnym elementem wystroju cerkwi jest fragment polichromii, przedstawiający kotarę podtrzymywaną przez anioły oraz puste kartusze, w których pierwotnie znajdowały się postacie proroków starotestamentowych.
- **Ognisko z poczęstunkiem w Rabem.**

